

สุภาชิต

หมายถึง

ถ้อยคำที่กล่าวสั่งสอน เช่น ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น เป็นต้น

โคลงสุภาชิตพระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ผู้ประพันธ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

(รัชกาลที่ ๕)

แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

ประวัติผู้แต่ง

ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๔) และ สมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี (พระนางเธอพระองค์เจ้ารำเพยภมราภิรมย์) ทรงมีพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ กรมขุนพิณิตประขานถ

ทรงพระราชสมภพ ปี พ.ศ. ๒๓๙๕
เสวยราชย์ ปี พ.ศ. ๒๔๑๑

นอกจากพระปรีชาสามารถในด้านการเมือง การปกครองแล้วด้านวรรณคดีและการประพันธ์ พระองค์ท่านก็ทรงพระปรีชาสามารถอย่างยิ่งอีกเช่นกัน บทพระราชนิพนธ์ในพระองค์มีทั้งบทร้อยกรองและบทร้อยแก้ว มีเรื่องแปลมากขึ้น ความเรียงมีเพิ่มมากขึ้น กว่าสมัยก่อน มีนักเขียนเพิ่มมากขึ้น มีการพิมพ์หนังสือแจกในงานต่างๆ มากขึ้น มีการตั้งหอสมุดวชิรญาณ เกิดวรรณคดีสโมสร และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระองค์ท่านเองก็ทรงเป็นกวีเอกผู้หนึ่งด้วย ทรงมีบทพระราชนิพนธ์มากมายที่เป็นที่รู้จักอาทิ พระราชพิธีสิบสองเดือน , ไกลบ้าน, เงาะป่า, ลิลิตนิทราชาคริต, โคลงสุภาษิตต่างๆ, พระราชวิจารณ์ ฯลฯ

เสด็จสวรรคต

วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓

ที่มาของเรื่อง

โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (เดิมเป็นสุภาษิตภาษาอังกฤษจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กวีในพระราชสำนักแปลและประพันธ์เป็นโคลงภาษาไทย พระองค์ท่านได้ทรงตรวจแก้และทรงพระราชนิพนธ์โคลงบทนำด้วย)

โคลงสุภาษิต รวม ๑๑ เรื่อง คือ

เรื่องที่ ๑ สุภาษิตบางปะอิน (พ.ศ. ๒๔๒๐)

เรื่องที่ ๒ โคลงกระทู้สุภาษิต (พ.ศ. ๒๔๒๐)

เรื่องที่ ๓ สุภาษิตเบ็ดเตล็ด (พ.ศ. ๒๔๒๐)

เรื่องที่ ๔ สุภาษิตสอนผู้เป็นข้าราชการ (พ.ศ. ๒๔๒๒)

เรื่องที่ ๕ สุภาษิตโสฬสไตรยางค์ (พ.ศ. ๒๔๒๓)

เรื่องที่ ๖ สุภาษิตนฤทมนการ (พ.ศ. ๒๔๒๓)

เรื่องที่ ๗ โคลงว่าด้วยความสุข (พ.ศ. ๒๔๓๑)

เรื่องที่ ๘ วชิรญาณสุภาษิต (พ.ศ. ๒๔๓๒)

เรื่องที่ ๙ พระราชปรารภความสุขทุกข์

(พ.ศ. ๒๔๓๖)

เรื่องที่ ๑๐ สุภาษิตพิพิธธรรม

(ไม่แน่ชัดว่าพระราชนิพนธ์เมื่อใด)

เรื่องที่ ๑๑ สุภาษิตอศปปรณำ

(ก่อน พ.ศ. ๒๔๔๗)

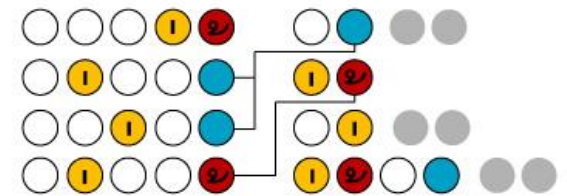
จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เป็นการแนะนำ ข้อเตือนใจ คติสอนใจ ถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและสิ่งที่ควรละ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความเจริญในชีวิต เป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติตามและทำให้บุคคลนั้นไม่เสียใจ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคน ทุกฐานะ ทุกอาชีพ ได้นำไปเป็นเครื่องโน้มนำให้ประพฤติชอบอย่างผู้มีสติและมีความปลอดภัยไปรงในชีวิต

ลักษณะการประพันธ์

บทร้อยกรอง ประเภทโคลงสี่สุภาพ

ผังโคลงสี่สุภาพ

- คำเอก
- คำโท
- คำสามัญ
- คำสร้อย

